

Private Barnehagers Landsforbund
Postboks 23 Stormyra
8088 BODØ

Deres ref

Vår ref

Dato

21/5619-7

6. oktober 2022

Svar på henvendelse om dekning av pensjonskostnader i private barnehager

Vi viser til deres henvendelse av 14. september om manglende dekning av pensjonskostnader i mange PBL-barnehager.

Departementet viser til forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager § 4a. Der går det frem at ordinære barnehager som har inngått pensjonsavtaler før 1. januar 2019 og har høyere pensjonsutgifter enn det som blir dekket gjennom pensjonspåslaget, etter søknad har krav på å få sine utgifter dekket oppad begrenset til kommunens egne utgifter til pensjon i kommunale barnehager.

Formålet med nedjusteringen av pensjonspåslaget fra 1. januar 2022 var å sikre at tilskuddet private barnehager mottar i større grad var i tråd med barnehagenes faktiske utgifter. Før nedjusteringen mottok om lag 90 pst. av de private barnehagene mer i pensjonstilskudd enn det de faktisk brukte på pensjon. Samtidig som departementet ønsker å gjøre tilskuddssystemet mer treffsikkert, anerkjenner departementet at de enkeltstående barnehagene har mindre økonomisk handlingsrom til å tilpasse seg et inntektsbortfall. Derfor er det innført en egen overgangsordning for enkeltstående barnehager. Overgangsordningen innebærer at enkeltstående barnehager får et pensjonspåslag på 12 prosent i 2022 og 11 prosent i 2023. Fra 2024 vil enkeltstående barnehager ha samme pensjonspåslag som øvrige barnehager på 10 prosent.

Nedjusteringen i påslaget innebærer at noen flere barnehager må søke om å få dekket sine pensjonsutgifter jf. § 4a. Når flere bruker søknadsordningen, er det også viktig å få tilbakemeldinger fra sektoren om hvordan ordningen fungerer. Departementet har den siste tiden fått tilbakemeldinger fra flere aktører om at det er uklarheter ved regelverket for søknadsordningen. Vi har blant annet fått innspill om at det kan være utfordrende å søke, fordi det er uklart hva som skal være dokumentasjonsgrunnlaget for søknaden. Vi tar tilbakemeldingene på alvor og arbeider sammen med Utdanningsdirektoratet for å oppklare eventuelle misforståelser.

Søknadene for 2022 tar utgangspunkt i regnskapstall for 2020. I 2020 skjedde det store endringer i pensjonsordningene både i kommuner og private barnehager. Som følge av innføring av ny pensjonsordning for PBL-barnehagene, hadde mange private barnehager i

2020 en engangskostnad knyttet til omleggingen av ordningen. Samtidig medførte pensjonsreformen i offentlig sektor særlig lave pensjonsutgifter i kommunale barnehager i 2020. Siden «søknadstaket» i § 4a tar utgangspunkt i kommunenes egne utgifter til pensjon, gjør det at søknadstaket for private barnehager i 2022 er noe lavere enn de foregående årene. Over tid forventes at pensjonsutgiftene i offentlig sektor vil gå opp fra nivået i 2020. I 2021 økte kommunenes pensjonsutgifter, samtidig som at de private barnehagene ikke hadde de samme engangsutgiftene som i 2020. Det gjør at flere private barnehager vil få dekket pensjonsutgiftene gjennom selve påslaget neste år. Videre vil «taket» for å få dekket utgiftene gjennom søknadsordningen være høyere, slik flere av barnehagene som omfattes av søknadsordningen vil få dekket sine pensjonsutgifter fullt ut.

Når det gjelder kommunens bruk av premiefond, har ikke departementet kjennskap til at kommuner bruker premiefond «strategisk» for å redusere søknadstaket i søknadsordningen for private barnehager. Et premiefond tilhører virksomheten og stammer fra betalinger og overskudd i pensjonsordningen fra tidligere år, og avkastningen på denne. Kommuners bruk av premiefond bestemmes i stor grad av kommunen sentralt og gjelder dermed for alle kommunens ansatte, og ikke separat for hver kommunale tjeneste som for eksempel barnehage. Det er også regler for hvor store premiefond kan være, som innebærer at det noen ganger også kan ligge utenfor kommunens kontroll hvor mye som må brukes av premiefondet et enkelt år.

Regjeringen er i gang med en større gjennomgang av systemet for styring og finansiering av private barnehager. Et av formålene med denne gjennomgangen er å sørge for at vi får et finansieringssystem som bidrar til at tilskudd og foreldrebetaling skal gå til drift av barnehager og stimulere til kvalitetsutvikling over tid. Regjeringen har også satt som mål at små privateide og ideelle barnehager skal få bedre rammevilkår.

Med hilsen

Matias Nissen-Meyer (e.f.)
avdelingsdirektør

Heidi Åmot
seniorrådgiver